

DATA
INZICHT

INPUT INTEGRAAL VEILIGHEIDSBELEID OUDE IJSSELSTREEK

dr. Dirk Lueb

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
Data	2
Input	2
Drugshandel	2
Overlast door verwarde personen	4
Cybercrime	6
Horizontale fraude	7

1. INLEIDING

Door de gemeente Oude IJsselstreek is Datalab GO gevraagd om input voor het integrale veiligheidsbeleid van die gemeente op de prioritaire thema's ondermijning, zorg en veiligheid en cybercrime te leveren. Ondermijning is een moeilijke categorie die niet als zodanig geregistreerd wordt. Omdat er wel data voor drugshandel beschikbaar is, is dit misdrijf in kaart gebracht. Voor het thema zorg en veiligheid hebben wij er – in samenspraak met de gemeente – voor gekozen om overlast door verwarde personen in kaart te brengen. Cybercrime kent een erg nauwe definitie in de data. Uit gesprekken bleek dat dit ook delicten als whatsapp- en marktplaatsfraude omvat. Deze worden in de data geschaard onder horizontale fraude. Deze categorie is derhalve ook meegenomen.

De visualisaties die in dit rapport gebruikt worden zijn afkomstig uit het dashboard Geregistreeerde misdrijf- en overlastcijfers dat door AOV'ers kan worden ingezien op de website van Datalab GO.

In het onderstaande wordt meerdere malen gerefereerd aan regionale gemiddelden. Met regio wordt in dit rapport de regio bedoeld die door Datalab GO bediend wordt. Dit omvat de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

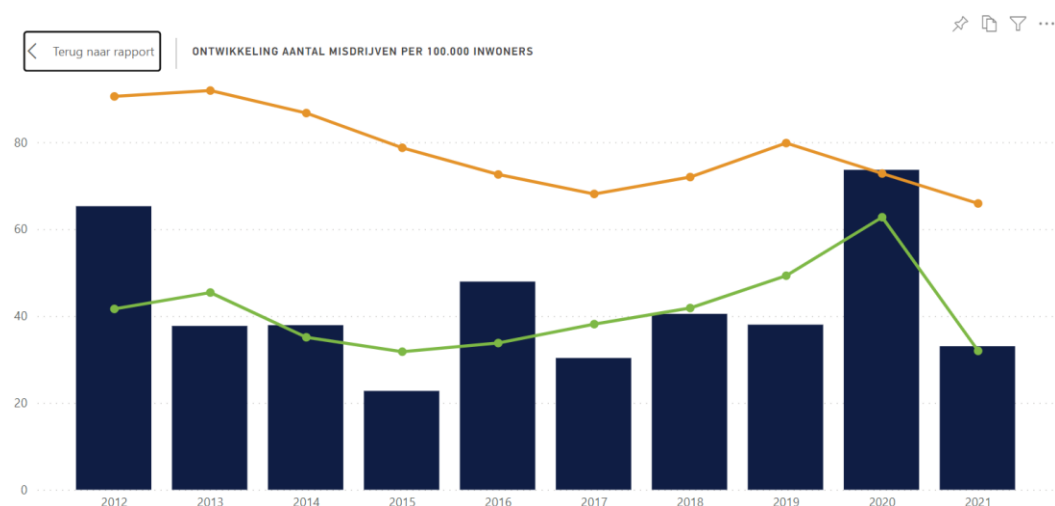
Data

De data die gebruikt zijn voor dit dashboard wordt door de politie maandelijks via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) openbaar gepubliceerd en betreffen registraties van misdrijven en overlast. Onderstaande geeft dus enkel inzicht in datgene dat daadwerkelijk geregistreerd is. Het zogenaamde dark number – dat deel van de criminaliteit dat niet geregistreerd wordt – blijft daarmee onzichtbaar.

INPUT

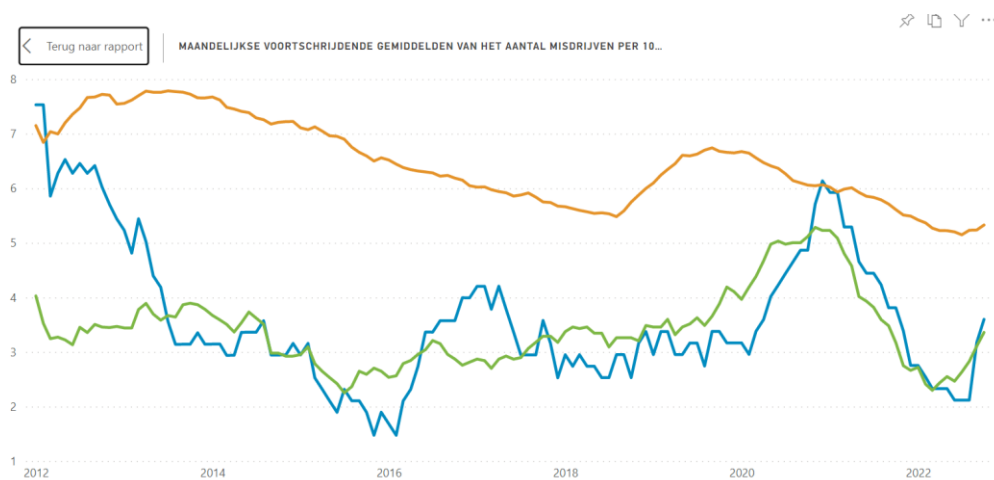
Drugshandel

Drugshandel is een brede categorie die bezit, handel en vervaardiging van zowel soft- als harddrugs omvat. In Oude IJsselstreek zijn in de periode 2012 – 2021 169 gevallen van drugshandel geregistreerd. Deze zijn niet gelijk over de jaren heen verdeeld, noch valt er een stijging of daling te ontwaren. De trend is zeer grillig en schommelt tussen de 9 registraties in 2015 en 29 registraties in 2020.

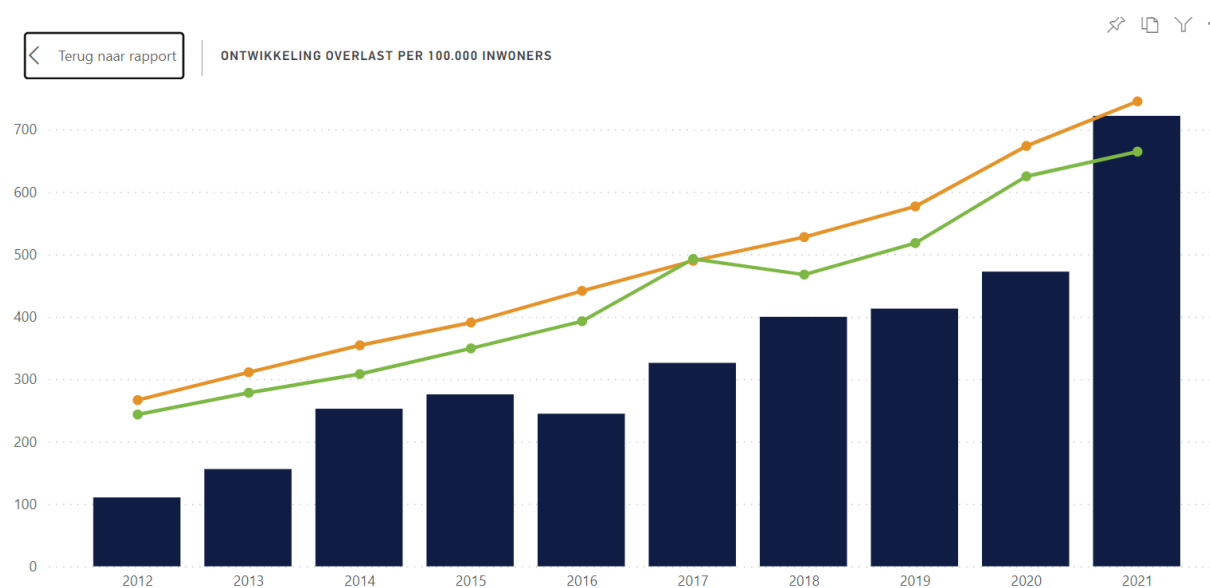
Relatief gezien laat Oude IJsselstreek eenzelfde patroon als de regio zien. Gemiddeld zien we in de periode 2012 – 2021 zo'n 43 registraties per 100.000 inwoners per jaar. Dit ligt net boven het regionaal gemiddelde van 41 registraties per 100.000 inwoners per jaar, maar onder het nationaal gemiddelde van 78 registraties per 100.000 inwoners per jaar.

Ook qua trend lijkt Oude IJssel de regio te volgen. Bovenstaande figuur laat zien dat het relatieve aantal registraties per 100.000 inwoners in sommige jaren boven het regionaal gemiddelde uitkomt – zoals in 2012, 2016 en 2020 gebeurt – en in sommige jaren eronder blijft.

Bovenstaande afbeelding bevestigt nogmaals dat Oude IJsselstreek (in de blauwe lijn) de regionale trend (groene lijn) volgt. Ook hier zien we een piek in 2020 toen het maandelijks voortschrijdende gemiddelde van het aantal registraties van drugshandel per 100.000 inwoners in december 6,14 bedroeg.¹

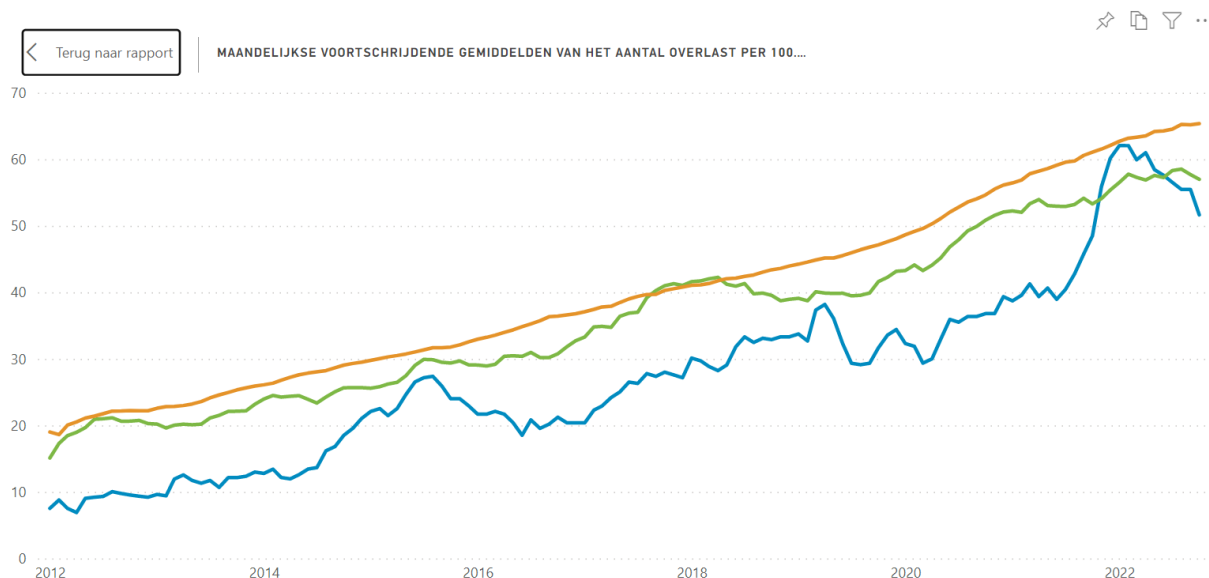
Overlast door verwarde personen

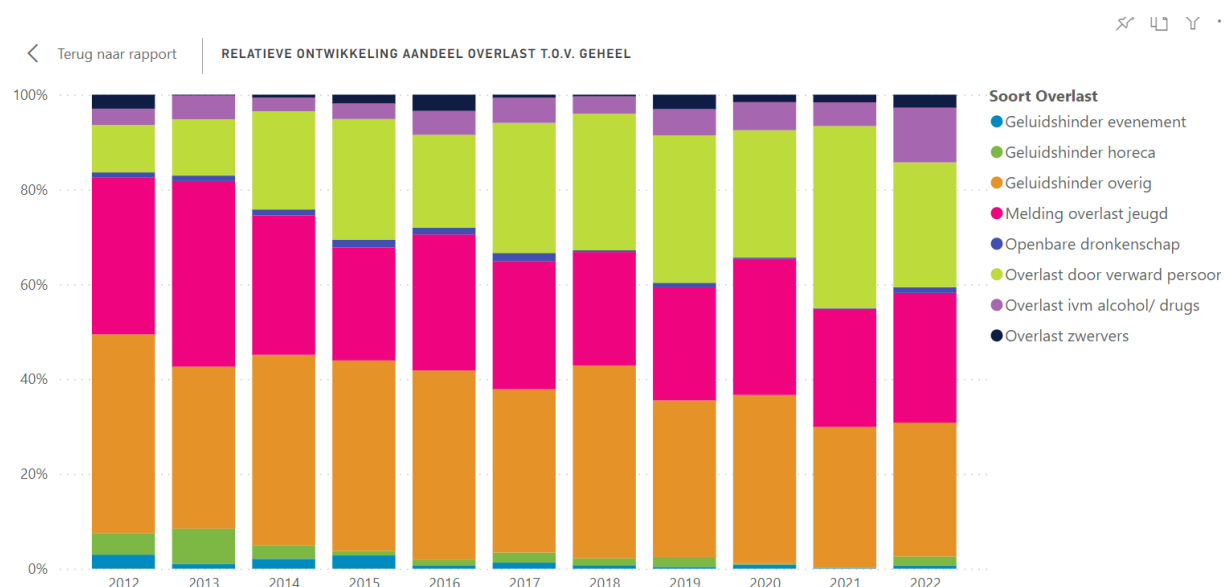
In totaal zijn er 1.332 registraties van overlast door verwarde personen in de periode 2012 – 2021 in gemeente Oude IJsselstreek geregistreerd. Deze registraties zijn echter niet gelijk verdeeld over deze periode. Er is een duidelijke toename gedurende de gehele periode te zien – met een piek in 2021.

¹ Onder het voortschrijdend relatief gemiddelde per maand wordt het maandelijks gemiddelde van het aantal registraties per 100.000 inwoners verstaan. Dit wordt berekend op basis van de twaalf maanden voorafgaand aan de maand van registratie.

Relatief – in vergelijking met het regionale en nationale gemiddelde – doet Oude IJsselstreek het goed. Gemiddeld zien we in de periode 2012 – 2021 zo'n 337 registraties per 100.000 inwoners per jaar (zoals de figuur linksonder laat zien). Dit is onder het regionaal gemiddelde van 434 registraties per 100.000 inwoners per jaar en het nationaal gemiddelde van 480 registraties per 100.000 inwoners per jaar. Maar, zoals de figuur rechts onder laat zien, registreerde Oude IJsselstreek in 2021 met 722 gevallen per 100.000 inwoners relatief meer overlast verwarde personen dan regionaal (665 registraties per 100.000 inwoners) en is het cijfer bijna gelijk met het Nederlands gemiddelde (745 gevallen per 100.000 inwoners).

Als we kijken naar het voortschrijdend relatieve gemiddelde per maand zien we dat 2021 een piek is geweest. In 2022 is een daling ingezet (zie de staafdiagram onderin de figuur). Toch ligt het voortschrijdend nog steeds hoger dan in de jaren voor 2021.

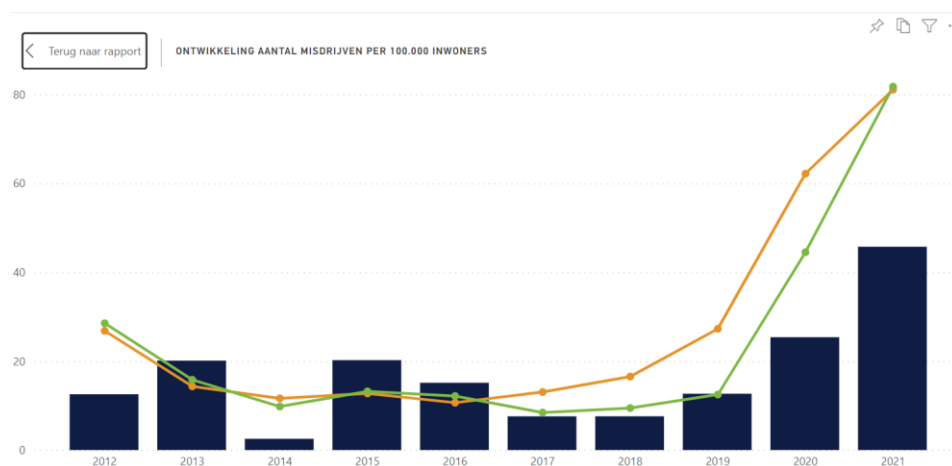

Kijken we naar het aandeel van overlast door verwarde personen ten opzichte van het geheel aan geregistreerde overlast, dan zien we dat dit aandeel schommelt, maar door de jaren toch lijkt toe te nemen. 2021 lijkt wederom een piekjaar te zijn geweest. Meer dan 38 procent van de overlastregistraties bestond in dat jaar uit overlast door verwarde personen.

Cybercrime

Onder cybercrime worden alle vormen van bezitsaantasting waarbij de computer zowel het middel als het doel is verstaan. Dit betreft dan met name hacken. Wanneer er over cybercrime gesproken wordt, bedoelt men echter ook vaak misdrijven zoals phishing, whatsappfraude en oplichting via marktplaats. In officiële data vallen deze onder de bredere noemer horizontale fraude – waarmee fraude tussen burgers onderling wordt verstaan (in tegenstelling tot verticale fraude dat fraude tussen burgers en overheid omvat). Dit betreffen misdrijven die tegenwoordig eveneens vaak met digitale middelen gepleegd worden. Omwille hiervan is ook deze categorie in dit rapport opgenomen.

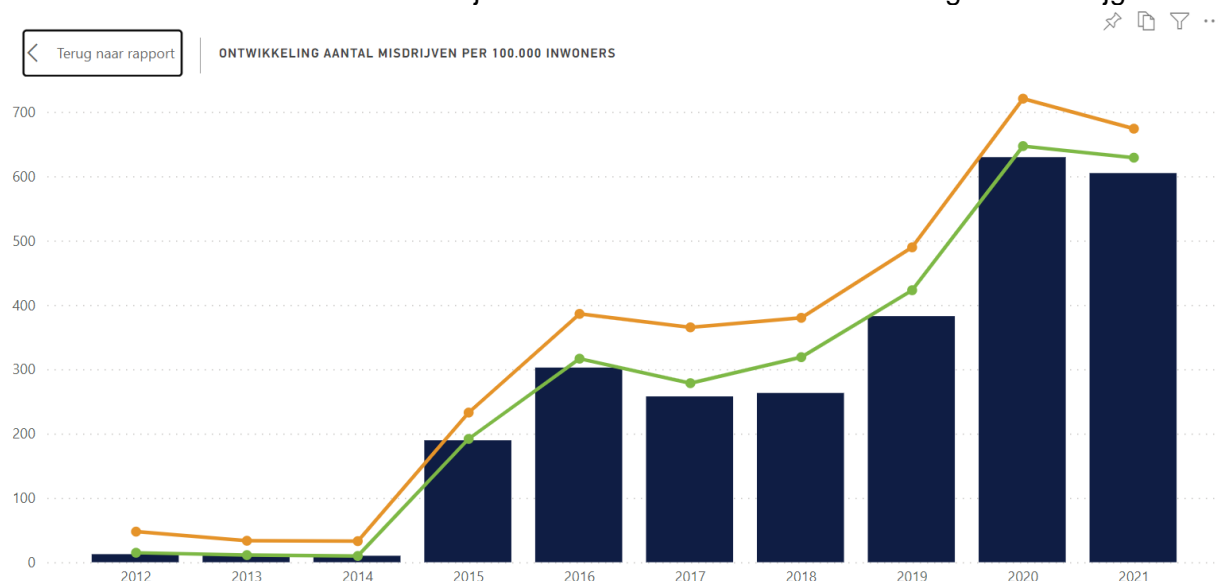
In totaal zijn er 67 gevallen van cybercrime geregistreerd in gemeente Oude IJsselstreek in de periode 2012 – 2021.

We zien de afgelopen jaren een stijging van drie gevallen in 2018 naar 18 gevallen in 2021. Relatief gezien worden er in Oude IJsselstreek echter minder gevallen van cybercrime geregistreerd dan in de regio en landelijk. Gemiddeld zien we in de periode 2012 – 2021 zo'n 17 registraties per 100.000 inwoners per jaar. Dit ligt onder het regionaal gemiddelde van 24 registraties per 100.000 inwoners per jaar en het nationaal gemiddelde van 28 registraties per 100.000 inwoners per jaar. Bovenstaande figuur laat zien dat het regionale relatieve cijfer harder stijgt dan dat van Oude IJsselstreek. In 2019 was het aantal registraties per 100.000 inwoners in Oude IJsselstreek nog ongeveer gelijk (13) aan dat van de regio (12, zie de groene lijn). In 2021 zien we dat het regionale cijfer al gestegen naar 82 registraties per 100.000 inwoners, terwijl dat van Oude IJsselstreek uitkomt op 46 registraties per 100.000 inwoners. Dit toont aan dat cybercrime in andere gemeenten wellicht een groter probleem vormt.

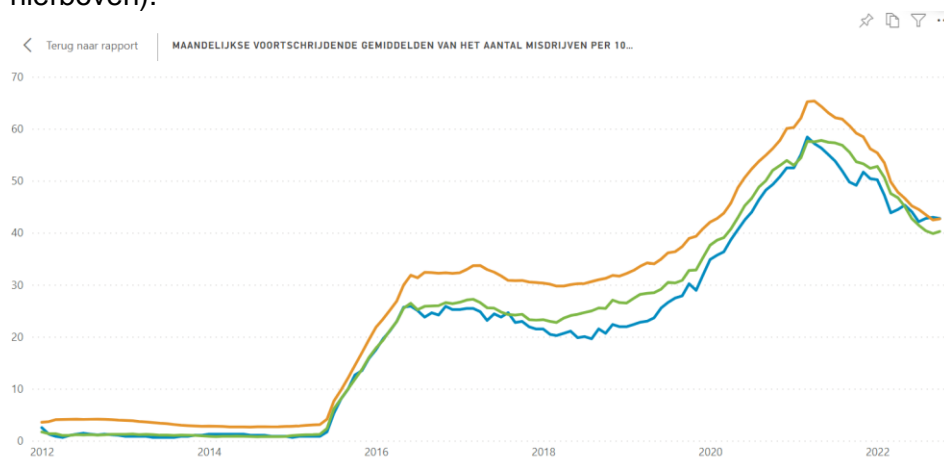
Horizontale fraude

Horizontale fraude werd in totaal 1.053 keer geregistreerd in Oude IJsselstreek in de periode 2012 – 2021. Deze vorm van misdrijf is vooral vanaf 2015 ontzettend beginnen te stijgen.

In vergelijking met andere soorten misdrijven zijn de relatieve cijfers bij horizontale fraude vrij gelijk aan elkaar. In de periode 2012 – 2021 registreerde Oude IJsselstreek gemiddeld 266 gevallen van horizontale fraude per 100.000 per jaar. Dit toont aan dat horizontale fraude weinig plaatsgebonden is en overal gepleegd kan worden.

Gedurende de gehele periode is zowel relatief als absoluut een duidelijk stijging waarneembaar. Terwijl er in 2015 nog 75 gevallen in Oude IJsselstreek zijn geregistreerd, steeg dit cijfer naar 248 en 239 in respectievelijk 2020 en 2021. Voor 2022 staat de teller op 153.² Dit zien we ook relatief terug in het aantal registraties per 100.000 inwoners (zie figuur hierboven).

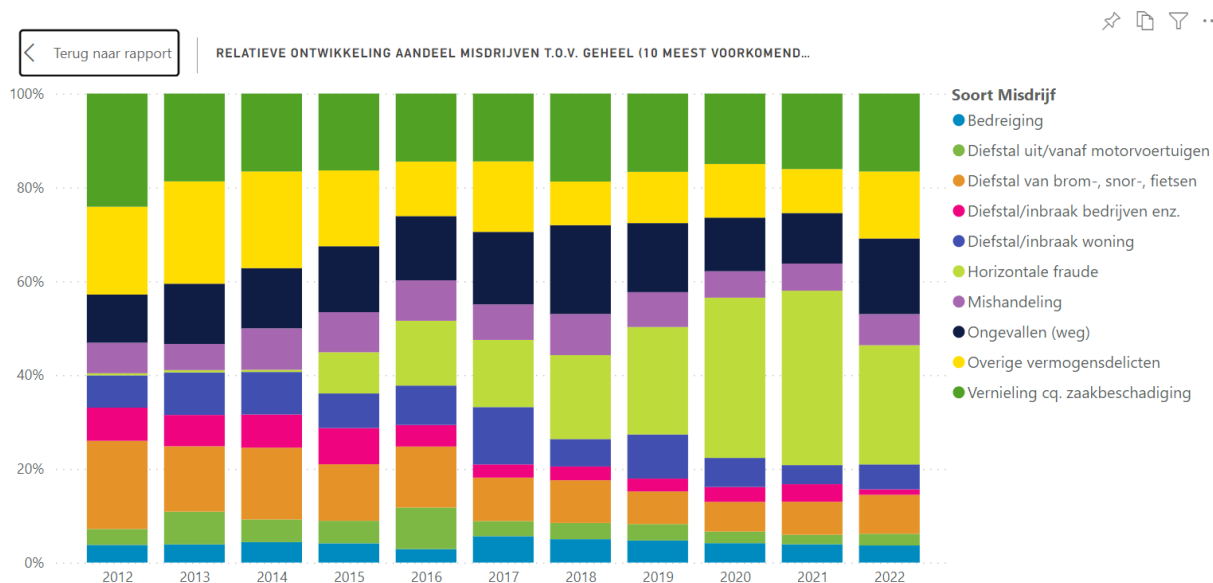

De piekjaren liggen met name in de coronajaren – een periode waarin mensen niet veel buiten kwamen en veel tijd online doorbrachten. Kijken we naar de maandelijkse voortschrijdende gemiddelden van het aantal geregistreerde gevallen van horizontale fraude per 100.000

² Dit betreft registraties tot en met oktober 2022.

inwoners dan zien we dat de piek in het voorjaar van 2021 lag (zie figuur hierboven). Sindsdien in een afname zichtbaar.

Ook in verhouding met andere misdrijven is het aandeel registraties in de coronajaren van 2020 en 2021 ontzettend hoog. In 2021 bijvoorbeeld betrof zo'n 37% van alle registraties een geval van horizontale fraude in Oude IJsselstreek (zie de vlakken met een lichtgroene kleur in de figuur hierboven).

In 2022 is dit aandeel kleiner en bijna op het niveau van 2019. Toch bestaat nog steeds zo'n 25% van alle registraties uit gevallen van horizontale fraude. Hiermee is horizontale fraude nog steeds de meest geregistreerde vorm van misdrijf – meer traditionele vormen van criminaliteit zoals vernielingen, ongevallen en overige vermogensdelicten.